

Høringsnotat – endringer i utlendingsforskriften – krav om selvforsørgelse for rett til permanent oppholdstillatelse

1 INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet foreslår endringer i forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Departementet viser til at Stortinget 16. juni 2016 vedtok endringer i reglene om permanent oppholdstillatelse, herunder at det skal innføres krav om at utlendingen har vært selvforsørget de siste tolv månedene for rett til permanent opphold i Norge, jf. utlendingsloven (utl.) § 62 første ledd bokstav f. I notatet her foreslår departementet en ny bestemmelse i utlendingsforskriften (utlf.) § 11-11 som fastsetter nærmere vilkår for når kravet om selvforsørgelse anses oppfylt og hvilke unntak som skal gjelde.

Departementet foreslår at kravet om selvforsørgelse anses oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang har hatt arbeids- eller næringsinntekt eller har mottatt pensjon eller andre faste periodiske ytelser, trygdeytelser (sykepenger, svangerskapspenger, foreldrepenger, uføretrygd, alderspensjon, dagpenger, arbeidsavklaringspenger eller stønad til enslig mor eller far) etter folketrygdloven, studielån eller stipend eller introduksjonsstønad etter introduksjonsloven. Kravet anses også oppfylt dersom utlendingen har hatt midler av tilstrekkelig omfang gjennom en kombinasjon av ovennevnte. Videre foreslås det at utlendingen de siste tolv månedene som hovedregel ikke kan ha mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven.

Departementet foreslår å gjøre unntak fra kravet om selvforsørgelse for barn, elever i videregående skole, personer over 67 år og varig uføre. Det foreslås også en adgang til å kunne gjøre unntak dersom særlige grunner taler for det.

2 BAKGRUNN

Stortinget har vedtatt endringer i utl. § 62 om permanent oppholdstillatelse, jf. lov 17. juni 2016 nr. 58 om endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II). Endringene i utl. § 62 første ledd bokstav d, e og f innebærer at det innføres integreringskriterier for rett til permanent oppholdstillatelse i Norge. I tillegg til krav om norskkunnskaper og samfunnskunnskap (§ 62 første ledd bokstav d og e¹), skal det stilles krav om at utlendingen har vært selvforsørget de siste tolv månedene (bokstav f). Hensynet bak selvforsørgelseskravet er å oppmuntre utlendinger til å bidra og ta del i det norske samfunnet

¹ Trådte i kraft 1. januar 2017.

gjennom utdanning og arbeid, og sikre at de har tilstrekkelige midler og ikke trenger støtte fra det offentlige².

Det fremgår av Prop. 90 L (2015-2016) *Endringer i utlendingsloven (innstramninger II)* at et utgangspunkt for kravet om selvforsørgelse er at utlendingen de siste tolv månedene ikke har mottatt ytelser etter sosialtjenesteloven. Det vises også til reglene om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring i utlf. § 10-7, som et utgangspunkt for ny forskriftsbestemmelse om selvforsørgelse. Det foreslås unntak for barn, varig uføre, personer over 67 år og personer under utdanning mv.

I Innst. 391 L (2015-2016) *Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II)* slutter komiteens flertall seg til at det tas utgangspunkt i utlf. § 10-7. Videre støtter flertallet at utlendingen de siste tolv månedene ikke kan ha mottatt ytelser etter sosialtjenesteloven, men at dette ikke kan stilles som et absolutt krav. Om adgangen til å gjøre unntak, uttales følgende:

«Flertallet viser til at det for mange personer med fluktbakgrunn kan være krevende å nå kravet til selvforsørgelse. Kostnader til bolig og livsopphold for øvrig vil også variere ettersom hvor i landet man er bosatt, og påvirke evnen til å leve av den inntekten man har. Flertallet mener derfor det må presiseres rimelige unntaksbestemmelser, slik at kravet blir et incentiv og ikke et hinder for integrering.

Flertallet er enig med regjeringen i at det skal gjøres unntak for barn, varig uføre, personer over 67 år og personer under utdanning. Flertallet ber regjeringen gjøre ytterligere unntak for grupper hvor selvforsørgelseskravet vil være særlig urimelig, som for eksempel ved sykdom, nedsatt arbeidsevne, etter mishandling i samlivet, ufrivillig deltid osv.»³

3 GJELDENE RETT

Utlendingsloven § 62 første ledd lyder⁴:

En utlending som de siste tre årene har oppholdt seg i riket med midlertidig oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse, har etter søknad rett til permanent oppholdstillatelse dersom

- a) utlendingen de siste tre årene ikke har oppholdt seg utenfor riket mer enn syv måneder til sammen,
- b) utlendingen fortsatt oppfyller vilkårene for en midlertidig oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse,
- c) det ikke foreligger forhold som nevnt i § 66,
- d) utlendingen har gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven og ved avsluttende prøve i norsk behersker et minimum av norsk muntlig,

² Se Prop. 90 L (2015-2016) side 136.

³ Side 97.

⁴ Paragraf 62 første ledd bokstav f har p.t. ikke trådt i kraft.

- e) utlendingen har gjennomført pliktig opplæring i samfunnskunnskap i henhold til introduksjonsloven og har bestått avsluttende prøve i samfunnskunnskap på et språk han eller hun forstår, og
- f) utlendingen har vært selvforsørget de siste tolv månedene.»

Etter utl. § 62 første ledd bokstav f skal det stilles vilkår om at utlendingen har vært selvforsørget de siste tolv månedene for å kunne ha rett til permanent oppholdstillatelse.

Utlf. § 10-7 (krav om underhold ved første gangs søknad i andre saker enn familieinnvandring) lyder:

«§ 10-7. *Krav om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring*

Underhold anses å være sikret når utlendingen

- a) vil få arbeidsinntekt av tilstrekkelig omfang. Inntekt fra heltidsarbeid anses som hovedregel som tilstrekkelig,
- b) oppbærer pensjon eller andre faste periodiske ytelser, når dette er av tilstrekkelig omfang,
- c) har egne midler som anses som tilstrekkelig. Utlendingsdirektoratet kan kreve et bestemt beløp overført til norsk bank og helt eller delvis båndlegge beløpet for en bestemt tid, eller
- d) vil få studielån eller stipend av tilstrekkelig omfang.

Ytelser etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen anses ikke som underhold. Underhold anses også å være sikret gjennom en kombinasjon av første ledd bokstavene a til d, når dette er tilstrekkelig. Fyller søkeren vilkårene for å få deltidsarbeid etter § 6-33 annet og tredje ledd eller heltidsarbeid etter fjerde ledd, og det foreligger et konkret arbeidstilbud, tas også den forventede inntekten med i vurderingen av om underholdskravet er oppfylt.

Ved tillatelse som selvstendig næringsdrivende etter § 6-18, er det en forutsetning at underhold i det vesentlige vil være sikret gjennom ervervsvirksomheten.

Underhold kan unntaksvis anses å være sikret ved at tredjemann stiller økonomisk garanti.

Det gjelder ikke krav til sikret underhold for utlending som har fremmet søknad om beskyttelse og som fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter lovens § 38. Etter en helhetsvurdering etter lovens § 38, kan det også ellers gjøres unntak fra kravet til sikret underhold når det anses å være grunnlag for opphold etter denne bestemmelsen.»

Utlendingsforskriften § 10-7 gir ikke anvisning på et konkret beløp, men sier at inntekten/midlene skal være av et «tilstrekkelig omfang». Etter langvarig forvaltningspraksis

regnes 82 % av lønnstrinn 19 (tidligere lønnstrinn 1) som den ordinære terskelen for underhold etter § 10-7 (fra 1. mai 2016 utgjør dette kr 236 406⁵). Dersom inntekten/midlene er på dette nivået, anses underholdskravet etter § 10-7 oppfylt. I arbeidssaker der tariff lønnen ved heltidsarbeid er lavere enn 82 % av lønnstrinn 19, anses denne lønnen likevel som tilstrekkelig, jf. § 10-7 første ledd bokstav a. Med heltidsarbeid menes i utgangspunktet 100 % arbeid. For enkelte tillatelser, særlig knyttet til utl. § 26 og utlf. § 6-19 (oppholdstillatelse til studenter mv.), er underholdskravet lavere. Som eksempel benyttes Lånekassens satser for studiestøtte for oppholdstillatelse til studenter (kr. 103 950 i 2016/2017).

4 GRUNNLOVEN OG INTERNASJONALE FORPLIKTELSE

Likhetsprinsippet og ikke-diskrimineringsprinsippet er nedfelt i Grunnloven § 98, som ble tilføyd ved grunnlovsvedtak 13. mai 2014. Bestemmelsens annet ledd lyder slik:

«Intet menneske må utsettes for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling».

Norge er også bundet av en rekke internasjonale konvensjoner som forplikter statene til å sikre ikke-diskriminering. I FN-systemet er FNs rasediskrimineringskonvensjon, FNs kvinnekongresskonvensjon, FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter de mest sentrale. Den sentrale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter i europeisk sammenheng, er den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Et fellestrekk ved konvensjonene er at saklig forskjellsbehandling, der midlene som benyttes for å oppnå et legitimt formål står i forhold til målet, ikke rammes av forbudet mot diskriminering (saklighets- og proporsjonalitetskravet).

Etter departementets vurdering innebærer forslaget ikke et brudd på diskrimineringsforbudet eller prinsippet om likebehandling. Det vises særlig til de foreslåtte unntaksbestemmelsene (punkt 5.2), som vil gjelde for søkere hvor et krav om selvforsørgelse vil kunne slå særlig urimelig ut.

5 KRAVET OM SELVFORSØRGELSE

5.1 Vilkår

Departementet bemerker innledningsvis at kravet om selvforsørgelse i utl. § 62 første ledd bokstav f innebærer at det er *søkeren selv* som må oppfylle kravet. Dette innebærer

⁵ Se UDIs rundskriv RS 11-046V.

at kravet ikke kan anses oppfylt gjennom referansepersonens inntekt eller midler i saker om familieinnvandring, jf. også uttalelser i Prop. 90 L (2015-2016) s. 136. Det stilles imidlertid ikke krav om at utlendingen har hatt arbeidsinntekt/midler i *alle* de tolv siste månedene, så lenge inntekten/midlene i denne perioden totalt sett er av tilstrekkelig omfang. Departementets forslag tar utgangspunkt i utlf. § 10-7 om krav om underhold ved førstegangs søknad i andre saker enn familieinnvandring, jf. uttalelser i Prop. 90 L (2015-2016) og Innst. 391 L (2015-2016), som beskrevet i punkt 2 ovenfor.

Departementet foreslår at kravet om selvforsørgelse anses oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang har hatt arbeidsinntekt eller næringsinntekt. Med næringsinntekt menes tilfeller der selvstendige næringsdrivende har midler fra drift av næringsvirksomhet. Forslaget innebærer at inntekten ikke knyttes til et konkret beløp, men må fastsettes nærmere i UDIs retningslinjer. I denne sammenheng vises det til praksis etter utlf. § 10-7, der 82 % av lønnstrinn 19 (p.t. kr 236 406) anses som tilstrekkelig inntekt. Departementet mener det er hensiktsmessig at samme inntektsnivå skal gjelde etter forslaget her. Inntekt fra heltidsarbeid skal som hovedregel anses tilstrekkelig. Dette innebærer at dersom en utlending arbeider i heltidsstilling, men med en lavere inntekt enn hva som regnes som «tilstrekkelig», anses kravet som hovedregel likevel oppfylt, forutsatt at inntekten er i tråd med hva som er lovlig minstelønn i visse yrker⁶. Deltidsstillinger som til sammen utgjør en heltidsstilling skal også som hovedregel anses tilstrekkelig. Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav a*.

Departementet foreslår også at kravet om selvforsørgelse anses oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang (82 % av lønnstrinn 19) har mottatt pensjon eller andre faste periodiske ytelser. Forslaget er ment å ha samme innhold som utlf. § 10-7 første ledd bokstav b, hvor eksempler på ytelser som regnes som inntektskilde er renteinntekter og faste inntekter fra forsikringsoppgjør, avtalefestet pensjon/private pensjonsordninger, utbetaling gjennom livsforsikringsordninger og leieinntekter⁷. I utgangspunktet bør ytelsen være av varig karakter for at den kan anses som selvforsørgelse. Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav b*.

Videre foreslår departementet at kravet om selvforsørgelse anses oppfylt dersom utlendingen de tolv siste månedene og av tilstrekkelig omfang har mottatt sykepenger, svangerskapsenger, foreldrepenger, uføretrygd, dagpenger, arbeidsavklaringspenger, stønad til enslig mor eller far eller alderspensjon etter folketrygdloven. Med «uføretrygd» menes tilfeller der en utlending har mottatt uføretrygd uten å være varig ufør

⁶ Se lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven).

⁷ Se UDIs rundskriv RS 2010-118.

(delvis uføretrygd) eller gradert uføretrygd, og «alderspensjon» tar sikte på tilfeller der utlendingen tar ut pensjon før fylte 67 år. Etter departementets syn bør nivået på «tilstrekkelig omfang» også her være 82 % av lønnstrinn 19. Andre ytelser etter folketrygdloven enn de som er nevnt, anses ikke som selvforsørgelse. Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav c*.

Departementet foreslår at vilkåret om selvforsørgelse anses oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang har mottatt studielån eller stipend. Forslaget er ment å ha samme innhold som utlf. § 10-7 bokstav d, der det etter fast praksis stilles krav om at søkeren må ha midler tilsvarende basisstøtten for høyere utdanning i Lånekassen (kr 103 950 for undervisningsåret 2016-2017)⁸. Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav d*.

Departementet foreslår også at dersom utlendingen de siste tolv månedene har mottatt introduksjonsstønad, skal stønaden telle med i beregningen av om utlendingen anses selvforsørget. Det vises til at mange utlendinger som søker om permanent oppholdstillatelse har fått oppholdstillatelse etter søknad om beskyttelse (asyl), noe som også gir rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogram, jf. introduksjonsloven § 2. Programmet kan vare i inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når særlige grunner taler for det, kan programmet vare i inntil tre år. Deltakelse i programmet (som er på heltid) gir rett til introduksjonsstønad. Introduksjonsstønaden er på 2 G i året (p.t. kr 185 152). Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav e*.

Videre foreslår departementet at kravet om selvforsørgelse også anses oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang har hatt midler gjennom en kombinasjon av utlf. § 11-11 første ledd bokstav a til e. Det innebærer at søkeren har inntekt/midler som til sammen utgjør 82 % av lønnstrinn 19. Det vises til forslaget til ny § 11-11 første ledd *bokstav f*.

Departementet foreslår å stille som vilkår at utlendingen de siste tolv månedene som hovedregel ikke kan ha mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven (økonomisk sosialhjelp). Hensynene bak vilkåret er å sikre at utlendinger som får permanent oppholdstillatelse i Norge i utgangspunktet har tilstrekkelige midler til livsopphold og ikke trenger støtte fra det offentlige⁹. I denne sammenheng vises det også til at økonomisk sosialhjelp er en midlertidig inntekt, og at målet med stønaden er at mottakeren skal kunne klare seg selv. Det presiseres at vilkåret bare vil gjelde for utlendingen selv (og

⁸ Se UDIs rundskriv RS 2010-101V1.

⁹ Se også uttalelser i Prop. 90 L (2015-2016) s. 136.

ikke for ev. familiemedlemmer), da det er han eller hun som på selvstendig grunnlag må være selvforsørget for å få rett til permanent oppholdstillatelse.

Departementet foreslår at vilkåret om at utlendingen de siste tolv månedene ikke kan ha mottatt økonomisk sosialhjelp ikke skal gjelde dersom stønaden er utbetalt som supplerende stønad. Det vises til at supplerende stønad kan gis i en kort overgangsperiode til en mottaker som er i heltidsarbeid eller som i tillegg til den supplerende stønaden mottar andre varige ytelser. Behovet for supplerende stønad vil ofte være knyttet til uforutsette utgifter, særlig i barnefamilier. Videre foreslår departementet at vilkåret heller ikke skal gjelde dersom stønaden er utbetalt i påvente av trygdeytelser som nevnt i § 11-11 første ledd bokstav c eller bostøtte etter bustøttelova. Forslaget tar utgangspunkt i utlf. § 10-10 første ledd bokstav a (vilkår om at referansepersonen ikke har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven i sak om familieinnvandring etter lovens kapittel 6). Det vises til forslaget til ny § 11-11 *annet ledd*.

Departementet bemerker for øvrig at det etter utlf. § 10-10 er tilstrekkelig at utlendinger som har hatt en inntekt over 300 000 kr før skatt, kan legge ved en egenerklæring på at de ikke har mottatt stønad etter sosialtjenesteloven¹⁰. Departementet antar at en tilsvarende løsning vil kunne være hensiktsmessig etter forslaget til § 11-11 annet ledd.

For øvrig har departementet også vurdert om utlendingens egne midler skal kunne anses som selvforsørgelse, se utlf. § 10-7 første ledd bokstav c (hvor underhold anses sikret dersom søkeren har egne midler som anses tilstrekkelig). Departementet mener imidlertid at hensynene bak kravet, herunder å sikre at utlendinger deltar i det norske samfunnet gjennom arbeid eller utdanning, taler imot en slik løsning. Det legges også vekt på å forhindre misbruk av bestemmelsen, for eksempel ved at en tredjeperson overfører penger til søkerens konto og at disse midlene i realiteten er å anse som et lån. Av samme årsaker foreslår departementet heller ikke at selvforsørgelse kan sikres ved at en tredjemann stiller økonomisk garanti, se utlf. § 10-7 fjerde ledd (hvor underhold unntaksvis anses å være sikret gjennom slik garanti).

5.2 Unntak

Departementets forslag til unntaksbestemmelser tar utgangspunkt i uttalelser i Prop. 90 L (2015-2016) og Innst. 391 L (2015-2016), som beskrevet i punkt 2 ovenfor.

Departementet foreslår for det *første* at barn unntas fra kravet om selvforsørgelse. Det at barn unntas fra kravet, kan medføre at barn i en barnefamilie får rett til permanent

¹⁰ Departementets instruks GI-09/2011.

oppholdstillatelse på et tidligere tidspunkt enn sine foreldre eller andre familiemedlemmer. Departementet mener imidlertid at det på generelt grunnlag ville være urimelig å stille krav om at barn på selvstendig grunnlag skal oppfylle vilkåret om å være selvforsørget, uavhengig om barnet er en del av en familie, er enslig mindreårig eller bor i fosterhjem i Norge. Unntaket gjelder derfor for alle barn som på vedtakstidspunktet er under 18 år. Det vises til forslaget til ny § 11-11 tredje ledd *bokstav a*.

For det *andre* foreslås det å gjøre unntak for elever (over 18 år) som går på videregående skole. Elever i videregående skole vil som hovedregel være berettiget til stipend og/eller lån fra Statens lånekasse for utdanning (Lånekassen). Stønader fra Lånekassen for denne gruppen er imidlertid behovsprøvd ut fra inntektsnivået til elevens foreldre, og det kan være tilfeller der en elev ikke mottar stipend/lån som følge av foreldrenes inntekt. Det kan også være at eleven av andre grunner ikke har søkt om støtte. Etter departementets syn bør denne gruppen unntas. Det vises til forslaget til ny § 11-11 tredje ledd *bokstav b*.

Departementet har også vurdert hvorvidt det bør inntas en generell unntaksbestemmelse for *alle* studenter, jf. uttalelser i Prop. 90 L (2015-2016) s. 137. Departementet mener imidlertid at forslaget til utlf. § 11-11 første ledd bokstav d i tilstrekkelig grad ivaretar at kravet om selvforsørgelse anses oppfylt gjennom studier. Det vises også til at universitets- og høyskolestudenter som hovedregel vil være berettiget til stipend og/eller lån fra Lånekassen.

For det *tredje* foreslår departementet å gjøre unntak for utlendinger som på vedtakstidspunktet har fylt 67 år. Det vises til at dette er vanlig pensjonsalder i Norge. Det bemerkes at utlendinger kan ha rett til alderspensjon i Norge og på denne måten sies å være «selvforsørget». Etter folketrygdloven § 19-2 stilles det imidlertid krav om tre års trygdetid (med unntak for flyktninger¹¹). Personer over 67 år med kort eller ingen botid kan gis supplerende stønad¹², som er en behovsprøvd ordning og garanterer en samlet inntekt på nivå tilsvarende folketrygdens minste pensjonsnivå. Departementet mener imidlertid at hensynet bak vilkåret om selvforsørgelse, herunder å oppmuntre utlendinger til å ta utdanning og arbeid, ikke bør gjelde overfor denne gruppen. Det vises også til at utlendinger over 67 år er unntatt fra kravene om norskkunnskaper og samfunnskunnskap i utl. § 62 første ledd bokstav d og e, jf. introduksjonsloven § 17 første ledd. Det vises til forslaget til ny § 11-11 tredje ledd *bokstav c*.

¹¹ Regjeringen har foreslått å heve kravet til botid i folketrygdloven § 19-2 fra tre til fem år og å oppheve unntaket for flyktninger, se høring om forslag til endringer i trygderegelverket i lys av asylsøkersituasjonen av 4. juli 2016.

¹² Jf. lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

For det *fjerde* foreslår departementet å gjøre unntak for utlendinger som på vedtakstidspunktet regnes som varig uføre, det vil si personer med varig nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom eller skade. Det stilles ikke krav om at søkeren har vært varig ufør de siste tolv månedene før han eller hun fremmer søknad om permanent oppholdstillatelse. Unntaket gjelder også for utlendinger som ikke har rett til uføretrygd etter folketrygdloven, herunder personer som oppfyller vilkårene for uføretrygd (alder, ervervsmessige og medisinske vilkår), men som ikke fyller vilkåret om forutgående medlemskap i folketrygden eller som får en lav uføretrygd på grunn av trygdetidsavkortning. Utlendinger med *gradert* uføretrygd, men som ikke utnytter restarbeidsevnen, omfattes ikke av unntaket. I slike tilfeller vil imidlertid uføretrygden kunne telle med i beregningen av hvorvidt utlendingen oppfyller kravet om selvforsørgelse, jf. § 11-11 første ledd bokstav c. Det vises til forslaget til ny § 11-11 tredje ledd *bokstav d*.

Departementet foreslår også en adgang til å gjøre unntak dersom særlige grunner taler for det. Dette kan for eksempel være aktuelt i saker der utlendingen har fått oppholdstillatelse etter lovens § 53 som følge av mishandling i samlivsforholdet eller dersom han eller hun over lengre tid aktivt har forsøkt å komme i arbeid, uten å lykkes. Departementet understreker at unntaksadgangen kun er ment å gjelde tilfeller der det vil være *særlig* urimelig å forvente at utlendingen vil kunne oppfylle kravet om selvforsørgelse. Det vises til forslaget til ny § 11-11 *fjerde ledd*.

6 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Kravet om selvforsørgelse vil medføre en mer komplisert saksbehandling for utlendingsforvaltningen. I tillegg vil antallet fornyelsessøknader trolig øke, dersom færre oppfyller de nye vilkårene for permanent oppholdstillatelse. Antallet klager kan også komme til å øke. På denne bakgrunn antas det at endringene isolert sett kan medføre økte restanser og lengre saksbehandlingstid i utlendingsforvaltningen. Dette vil igjen kunne medføre en økning i antall henvendelser fra søkerne til forvaltningen, spesielt i en overgangsperiode. Videre kan endringen medføre en forskyvning av saksmengde mellom politiet og UDI, da det trolig vil være knyttet tvil til en større andel saker. Disse sakene oversendes fra politiet til UDI.

Det er stor usikkerhet knyttet til i hvor stor grad endringene vil medføre at færre oppfyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse.

7 DEPARTEMENTETS FORSLAG

Ny § 11-11 i utlendingsforskriften skal lyde:

§ 11-11. *Krav om selvforsørgelse etter lovens § 62 første ledd bokstav f*

Kravet om selvforsørgelse anses som oppfylt dersom utlendingen de siste tolv månedene og av tilstrekkelig omfang

- a) har hatt arbeids- eller næringsinntekt. Arbeidsinntekt fra heltidsarbeid eller deltidsstillinger som til sammen utgjør heltidsarbeid anses som hovedregel som tilstrekkelig
- b) har mottatt pensjon eller andre faste periodiske ytelser
- c) har mottatt sykepenger, svangerskapspenger, foreldrepenger, uføretrygd, alderspensjon, dagpenger, arbeidsavklaringspenger eller stønad til enslig mor eller far etter folketrygdloven
- d) har mottatt studielån eller stipend
- e) har mottatt introduksjonsstønad etter introduksjonsloven, eller
- f) har hatt midler gjennom en kombinasjon av bokstav a til e.

Det er et vilkår at utlendingen de tolv siste månedene ikke har mottatt økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, med mindre stønaden er utbetalt som supplerende stønad, eller i påvente av trygdeytelser som nevnt i første ledd bokstav c eller bustøtte etter bustøttelova.

Det stilles ikke krav om selvforsørgelse for følgende grupper:

- a) barn
- b) elever i videregående skole
- c) personer over 67 år
- d) varig uføre.

Det kan gjøres unntak fra kravet om selvforsørgelse dersom særlige grunner taler for det.